

Broj: 10/1-10/115-17

Zagreb, 5.12.2017.

Tajništvo SDP-a Hrvatske

Očitovanje Socijaldemokratskog foruma žena SDP-a Hrvatske – prijedlozi izmjena i dopuna Nacrta Statuta SDP-a Hrvatske: **Rodna ravnopravnost u temelju demokratske, otvorene i uključive socijaldemokratske stranke**

Socijaldemokratski forum žena SDP-a Hrvatske pridružuje se raspravi o Nacrtu Statuta SDP-a Hrvatske prijedlozima koji bi stranku učinili rodno ravnopravnom, organizacijom jednakih članica i članova, uključivom i otvorenom za pluralitet mišljenja na ljevici.

Na poziv Predsjedništva Socijaldemokratskog foruma žena SDP-a, članice SDFŽ-a su, u srpnju 2017. godine, na raniji nacrt prijedloga Statuta SDP-a dostavile svoje komentare, prijedloge i izmjene amandmanskog tipa.

Na ponovljeni poziv, od 16. 11. 2017. godine, a nakon što smo na očitovanje pozvale članice SDFŽ-a, dostavljamo usuglašene prijedloge izmjena Nacrta Statuta SDP-a Hrvatske.

Podsjećamo kako je Nadzorni odbor SDFŽ-a, „povodom zaključka Glavnog odbora SDFŽ-a od 04.07.2015., o potrebi izrade argumentacije za usklađivanje Statuta SDP-a u svrhu unapređivanja rodne ravnopravnosti, na sjednici održanoj 19. 3. 2016. usvojio prijedlog izmjena i dopuna Statuta SDP-a“, kojim se unapređuje rodna zastupljenost te vodi računa o dekumulaciji dužnosti (dostupan u Tajništvu SDFŽ-a).

Taj prijedlog izmjena i dopuna donosi vrijedan pregled statutarnih odredaba sestrinskih stranaka, primjećujući da – baš kao i u SDP-u Hrvatske – rodna ravnopravnost ne predstavlja mnogo više od općenitog opredjeljenja. U svojem podnesku Nadzorni odbor upozorio je kako „za postupke kandidiranja za sve organe SDP-a članak 35. (važećeg Statuta) ne utvrđuje nikakve konkretne obaveze obuhvata društvenih skupina (žena, mladih i seniora), već samo u stavku 3. općenito naznačuje da se u tim postupcima posebno vodi briga o primjeni načela razmjerne zastupljenosti. Time je ujedno uvažavanje rodne ravnopravnosti pri izbornim postupcima za sve organe SDP-a regulirano samo u vidu općeg opredjeljenja, bez ikakvih obaveza ni mehanizama za poštivanje istog! Članak 96. stav. 1. Statuta SDP-a također samo načelno iskazuje opredjeljenje da članovi/članice stranke iz oblika interesnih organiziranja sudjeluju u radu stranke u okviru organa SDP-a, no bez konkretnijih određenja da se u tome osigura i odgovarajuća zastupljenost!“ Nadzorni odbor SDFŽ-a izrazio je jasno uvjerenje kako je potrebno i statutarnim rješenjima učiniti više za unapređivanje rodne ravnopravnosti u organima stranke.

Slijedeći argumentaciju Nadzornog odbora SDFŽ-a o potrebi jasnog definiranja odredaba u vezi s ostvarivanjem rodne ravnopravnosti u Statutu i Pravilima SDP-a Hrvatske, ističemo sljedeća prioritetna područja i dostavljamo pripadajuće amandmane:

1. Status SDFŽ-a u okviru SDP-a: programski, organizacijski i financijski iskorak te sudjelovanje u donošenju odluka u SDP-u.

SDFŽ smatra kako politički, organizacijski i financijski u novom Statutu SDP-a treba ojačati status svih foruma kao interesnih oblika organiziranja, ustrojenih po uzoru na tradicionalne sestrinske stranke socijaldemokratske i socijalističke provenijencije. SDFŽ je, a tako i Forum mladih i Forum seniora, produžena ruka SDP-a građankama i građanima, odnosno nevladinim organizacijama, feminističkim aktivistkinjama, akademskoj zajednici – svima koje se žele aktivno uključiti u rasprave na ljevici te sudjelovati u oblikovanju politika koje će transformirati društvo. U okviru SDP-a, forumi kao interesni oblici organiziranja, nisu, međutim, politički, organizacijski niti financijski relevantni, na što upozorava praksa. Posljedica je to nepreciznih statutarnih određenja i izostanka bilo kakvih ovlasti SDFŽ-a i drugih foruma u kreiranju politika SDP-a, odabiru kandidatkinja - kako na izborima za stranačke organe, tako i na izborima za predstavničke i izvršne funkcije na svim razinama. U novom Statutu SDP-a, SDFŽ treba biti pozicioniran kao oblik organiziranja s precizno definiranim, većim i značajnijim ovlastima u kreiranju programa i politika stranke, sudjelovanju u donošenju stranačkih odluka te sudjelovanja u predlaganju i izboru kandidatkinja za sve funkcije na svim razinama izbora.

SDFŽ mora biti financijski održiv, kako na nacionalnoj, tako i na lokalnim razinama. Proračun SDFŽ-a treba definirati kao postotak proračuna SDP-a na nacionalnoj razini, kao i na lokalnim razinama. Predsjednica SDFŽ-a mora sudjelovati u radu Predsjedništva i Glavnog odbora SDP-a i mora je se pozivati na sve sjednice. Predlažemo da se o djelovanju SDFŽ-a raspravlja na Predsjedništvu i Glavnom odboru SDP-a na temelju godišnjeg izvještaja o radu SDFŽ-a. SDFŽ zadržava autonomnost djelovanja, uz poštivanje odredaba Statuta i Programa SDP-a.

Izmjene članaka Nacrta Statuta SDP-a:

Članak 40.: iza riječi „SDP-a“ dodaje se **„i predsjednici interesnih oblika organiziranja“** te on glasi: „Konvenciju SDP-a čine članovi središnjih tijela SDP-a i **predsjednici interesnih oblika organiziranja** po položaju te članovi SDP-a...“

Članak 44., točka 12.: iza riječi „plan“ dodaje se **„koji obuhvaća i interesne oblike organiziranja“** te ona glasi: **„donosi Financijski plan koji obuhvaća i interesne oblike organiziranja i Završni račun“**

Članak 65., stavak 2.: dodaje se **„Na sjednice Predsjedništva SDP-a pozivaju se predsjednik Glavnog odbora, predsjednici interesnih oblika organiziranja, glavni tajnik i poslovni direktor.“**

Članak 79., točka 5.: iza riječi „plan“ dodaje se **„koji obuhvaća i interesne oblike organiziranja“** te ona glasi **„predlaže Financijski plan SDP-a koji obuhvaća i interesne oblike organiziranja i Završni račun SDP-a“.**

Članak 106., stavak 1.: dodaje se **„i predsjednici interesnih oblika organiziranja županijske organizacije“** te se on mijenja i glasi **„Konvenciju županijske organizacije čine članovi središnjih tijela SDP-a iz županijske organizacije, članovi tijela županijske organizacije i predsjednici interesnih oblika organiziranja županijske organizacije po položaju te članovi SDP-a izabrani...“**

Članak 112., stavak 2.: dodaje se „**Na sjednice županijskog odbora pozivaju se predsjednici interesnih oblika organiziranja županijske organizacije.**“ Stavak se mijenja i glasi: „**Sjednice županijskog odbora sazivaju se prema potrebi, a najmanje četiri puta godišnje. Na sjednice županijskog odbora pozivaju se predsjednici interesnih oblika organiziranja županijske organizacije.**“

Članak 130.: riječi „se mogu osnivati“ brišu se i zamjenjuju riječima „**se osnivaju**“. Riječi „članova SDP-a“ brišu se. Dodaje se rečenica „**Članovi foruma, savjeta i frakcija ne moraju biti članovi SDP-a.**“ Članak se mijenja i glasi: „**U SDP-u se osnivaju interesni oblici organiziranja članova SDP-a (forumi, savjeti i frakcije). Članovi foruma, savjeta i frakcija ne moraju biti članovi SDP-a.**“

Članak 132., stavak 2. briše se i zamjenjuje rečenicom: „**Odlukom iz prethodnog stavka uređuje se status interesnog oblika organiziranja u okviru SDP-a.**“

2. Paritet u tijelima SDP-a: ravnopravna zastupljenost žena i muškaraca, kvote za mlade i seniore

Sadašnju rodnu kvotu od 40%, uvedenu davne 1996. godine zamijeniti rodnim paritetom – 50% žena i 50% muškaraca u svim tijelima SDP-a na svim razinama. Podrška takvom statutarnom rješenju u SDFŽ-u je unisona. Princip rodnog pariteta uz naizmjenično pozicioniranje na izbornim/kandidacijskim listama (žena – muškarac – žena - ..., tzv. ZIP-sustav) treba ostvariti na izborima za Hrvatski sabor, Europski parlament, županijske skupštine, gradska i općinska vijeća te na razinama koja odgovaraju mjesnoj samoupravi. Mehanizme za izbore unutar stranke na svim razinama, kao i za kandidatkinje i kandidate na parlamentarnim, europskim i lokalnim/regionalnim izborima te kandidatkinje za izvršne funkcije urediti tako da se osigura ravnomjerna zastupljenost žena i muškaraca.

U odnosu na rodni paritet u organima SDP-a, a u slučajevima neispunjene rodne kvote, članice SDFŽ-a raspravljale su o dva modela: prvi je da se zastupljenost ostvari povećanjem broja članica organa, dok se ne osigura rodni paritet te odgovarajuća dobna zastupljenost, pri čemu rodni paritet ima prvenstvo. Drugi model ostvarivanja rodnog pariteta u organima SDP-a i na izbornim/kandidacijskim listama uvažava snažniju političku ulogu foruma u okviru stranke, čija bi predsjedništva – na pripadajućoj razini organiziranosti – imala ovlasti ispraviti propuste u izboru članica organa SDP-a radi ostvarivanja rodnog pariteta. U ovoj fazi rasprave o Nacrtu Statuta SDP-a usuglasile smo se u vezi sa sljedećim amandmanima:

Izmjene članaka Nacrta Statuta SDP-a:

Članak 21., stavak 1.: iza riječi „Hrvatskom saboru“ dodaje se „**zastupnike u Europskom parlamentu**“. Dio rečenice „uvažava se razmjerna zastupljenost od najmanje 40% pripadnika istog spola“ zamjenjuje se riječima „**ostvarit će se rodni paritet – 50% pripadnika istog spola**“. Nakraju stavka dodaje se rečenica: „**Žene i muškarci na kandidacijskim listama bit će pozicionirani naizmjenično.**“ Iza riječi „Hrvatski sabor“ dodaje se „**i Europski parlament**“

Stavak se mijenja i glasi: „**Prilikom kandidiranja za zastupnike u Hrvatskom saboru, zastupnike u Europskom parlamentu te za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostvarit će se rodni paritet – 50 % pripadnika istog spola te 20% mlađih od 30 godina i 10% osoba starijih od 60 godina te se uzima u obzir vodeći računa o ugledu i podršci građana**

kandidatima za predstavnička tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatski sabor i Europski parlament. Žene i muškarci na kandidacijskim listama bit će pozicionirani naizmjenično.“

Članak 21. stavak 2.: riječi „može korigirati“ zamjenjuju se riječima „**korigirat će**“. Iza riječi „i Hrvatski sabor“ dodaje se „**i Europski parlament**“. Stavak se mijenja i glasi: „**Ako se ne uvažavaju kriteriji iz prethodnog stavka, Glavni odbor SDP-a korigirat će prijedloge za kandidate za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatski sabor i Europski parlament.**“

Članak 131., stavak 1.: dodaje se rečenica „**Tijela foruma na odgovarajućim razinama organiziranosti sudjeluju u predlaganju kandidata za tijela SDP-a kao i za predstavnička tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, zastupnike u Hrvatskom saboru i Europskom parlamentu.**“ Stavak se mijenja i glasi: „**Forum su interesni oblici organiziranja koji se temelje na istovjetnosti političkog interesa pojedinih društvenih skupina poput mladih, žena, seniora i drugih. Tijela foruma na odgovarajućim razinama organiziranosti sudjeluju u predlaganju kandidata za tijela SDP-a kao i za predstavnička tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, zastupnike u Hrvatskom saboru i Europskom parlamentu.**“

3. Demokratska i uključujuća stranka

Socijaldemokratska partija Hrvatske mora i u praksi postati organizacijom ravnopravnih članica, koje imaju pravo i mogućnost te osigurane materijalne preduvjete za raspravu o programsko-političkom usmjerenju stranke, sudjelovanje u donošenju političkih odluka, udruživanje na osnovi interesa te kandidiranje, izbor i biračko pravo pod jednakim uvjetima. Zagovara se dekulacija dužnosti te ograničavanje broja mandata na javnim dužnostima u ime SDP-a, na najviše dva, kako bi što više članica moglo djelovati u predstavničkim tijelima i na izvršnim dužnostima u ime SDP-a.

Članice SDFŽ-a naglašavaju potrebu sustavnog političkog obrazovanja na svim razinama, kao preduvjeta za stranačko napredovanje odnosno obnašanje javne dužnosti. Zalažemo se za uključivanje u rad SDP-a te u rad Glavnog odbora SDP-a kao organa koji upravlja SDP-om između dvaju Konvencija, nestranačkih članica, istaknutih borkinja za rodnu ravnopravnost i status žena u društvu, omogućavanjem da se i glas feminističkih aktivistkinja čuje na najvišoj i najutjecajnijoj političkoj razini u SDP-u. Izmjenama Statuta, proširenjem stranačke baze i otvorenošću SDP-a za različita mišljenja, na novoj programskoj platformi, stranka ima šansu postati progresivnom u pravom smislu te riječi. SDFŽ će raspravom u oba ova procesa dati svoj doprinos, insistirajući na iskoraku za kojega smo, sigurne smo, spremne.

Za Socijaldemokratski forum žena SDP-a

Karolina Leaković

v.d. predsjednice